

nem ahhoz az áldozathoz mérten, a mellyel a ti lelki és testi jólétekről fokozottabb mértékben és eredményesebbeknek ígérkező eszközökkel gondoskodni kívánunk, szorgalmatok által nektek is hatványozott mértékben kell jóakaratu törekvéseketbe helyezett bizalmunkat igazolnotok és viszonzotok. A mikor ennek az évnek a tavaszán egyháziunk feje, X. Pius pápa előtt megjelenhettem és ennek a szeminárium építéséről jelentést tettem, apostoli áldását küldte az intézetre és lakóira s egyúttal fölhatalmazott, hogy ily apostoli áldást adjak. Bár teljesebben be a mi intézetünkön is Krisztus urunk földi helytartójának áldásával az, a mit VIII. Orbán pápa Pázmány Péternek kívánt, a mikor a Bécsben most is virágzó szemináriumát megalapította: Legyen a választásnak erőssége, a vallástalanságnak romlása, legyen erős torony és az Ur szőlőjének előfoka. Azért, a midőn most szentséges atyánk fölhatalmazásával élve, rátok apostoli áldást adok, kérem az Istent, tegye fogadtatossá ezt az áldást, hogy az Ur Jézus legszentebb szívének kegyelme által táplálva, a boldogságos szűz pártfogása által támogatva, megerősödjétek az önmegtagadásban, megedződjétek a munkában, meggyarapodjatek azokban az erényekben, a melyek benneteket a legnemesebb munkára képesekké, a legmagasztosabb szolgálatra méltókká tesznek. Ezért imádkozva, ezért könyörögve fogadjátok a szentatya áldását.

A püspök szavai végeztével pápai áldásban részesítette a jelenvöltoakat, a kik azután a diszterembe mentek, a hol Winkler Mihály negyedik éves teológus szép beszéddel üdvözölte a minisztert, a püspököt és a közönséget. A beszédre Zichy János gróf válaszolt.

— Az önök szónoka, mondotta, arra kértem engem, mint a kormány képviselőjét, hogy a király iránt való hűségüket juttassam a legmagasabb trón elé. Én ezt meg fogom tenni (Éljenzés). Mert én úgy gondolkodom, hogy a király iránt való hűség annyit tesz, mint szeretni a hazát és a hazát szeretni annyit tesz, mint szeretni a Szent István koronájával megkoronázott királyt (Lelkes éljenzés). Ezt a lojalitásukat fogom elvinni a trón elé. (Megújuló éljenzés). A magam részéről azt óhajtom, hogy ez az új nagyszerű intézmény fejlődjék, virágozzék és gyümölcsöket hozzon. Hogy az ifju nemzedéket ne csak hitében tartsa meg, ne csak növelje szívében az élő szeretetet, mely nemcsak teoretikus, hanem gyakorlati gyümölcsöket is terem, hanem a komoly tudomány, mely korunk világitó fátylaja, székhelye legyen. Mert a nagy harcok, a jövő küzdelmei nem folynak a hitnek, hanem a tudásnak a mezében és én azt kívánom, hogy ebben a küzdelemben is Krisztus szelleme, a keresztényvilágnézet legyen a győztes.

A miniszter beszéde után a közönség elénekelt a Himnusz, mire az intézet megtekintése következett. A szemináriumból a középiskolai katolikus in-

augusztusi napon a kegyetlenül fölkaavart portengert. A ki rajtuk, jámbor magyar turistákon akarja megboszulni mindazt a képzelt sérelmet, melyet a „Visoki saboré”-től kell elszenvedni követeiknek.

Itt láttam aztán, hogy mennyire nem érett még az asszony a hatalom gyakorlására. A férfiak jó képet vágtak a rossz tréfához és mulattak rajta. Én habozás nélkül lefejeztem volna ezt a maliciózus „krovat”-ot, ha módomban van. Vagy legalább is reá veretem jó hajlós fűzfavesszőkkel a kocsija számát (csak huszonöt volt, fájdalom!). Valószínű, hogy nagyon megsajnálta — azután. De az már se a fejét nem ragasztja vissza, se a „huszonötöt” nem mossa le róla.

Elég is volt aztán nekünk Zimonyból. Hamarost megebédeltünk és siettünk vonatra ülni. Előbb azonban megbámultuk azt a csöpp kis verébfiókot, a mely egy óriás darab kifli-véggel küzködött a kerti porondon. Háromszor is neki gyürkőzött, de hiába nem birt vele. Megforgatta, meghempergette a ragadós, esőtől csapzott iszapban, hogy már alig látszott a sütemény fehér bele. S csak azután, mikor látta, hogy semmiképpen se bír vele, fogott hozzá a lakmározáshoz.

Te, kis számár! — korholom magamban, — nem egyszerűbb volna szép tisztán fölcsipegetni? Miért kellett azt neked előbb meghempergetni a sárban?

A kis veréb dacosan pislogott felém sárga karikás barna szemével s mintha azt csipogta volna kevélyen:

— Hát ti, ti bölcs és hatalmas emberek, ti soha se keveritek be iszappal a szép fehér kenyereket, mikor tisztán is ehetnétek?

Nézze meg az ember ezt a kis haszontalant! Hát nem olyan szemtelen, mint egy — veréb!

ternátusba ment át az ünneplők serege. Ott az internátusi bizottság tartotta közgyűlését Kramolin Viktor nyugalmazott főispán elnöklésével. Balics Lajos dr. püspöki helynök ismertette az internátus keletkezésének történetét, majd Goda Béla főispán mondott beszédet, ünnepelve az internátus eszméjének atyját, Széchenyi Miklós gróf püspököt. A főispán beszédére a miniszter válaszolt:

— Igazán lelkem mélyéből örülök, midőn ilyen lélekemelő ünnepen résztvehetek. A mai korban, a mikor az emberiséget a földön guruló arany után szaladó gyermekhez hasonlíthatjuk, örömmel láthatjuk azokat a férfiakat, a kik erkölcsi értékekért akarnak dolgozni. Mert meg vagyok győződve arról, hogy csakis erkölcsi alapon, a tekintély és engedelmesség elvének fölhasználásával lehet komolyan munkálkodni. Fölfogták ezt a gondolatot az intézet alapítói és létrehoztak olyan intézményt, melynek hivatása ezt a szellemet ápolni, ilyen lélekben nevelni az ifjúságot. Ezzel a programmal működik ez az intézmény és ezért akarom támogatni és fogom is, míg ilyen alapon marad. Én a felekezeti alapra fektetett internátusokban nem látok partikuláris irányzatot, mert ezeket a keresztény eszme mozgatja, ez pedig univerzális. A szeretet, mely mindent átölel, aranyozza be ezt az intézményt a maga ragyogásával és én addig fogom támogatni, a míg ebben az értelemben uralkodik benne a Krisztus szelleme.

A diszkozgyűlés után a vendégek megnézték az internátust, a honnan a tanítóképző-intézet új internátusába mentek. Ott Zalka László címzetes kanonok üdvözölte az érkezőket. A kanonok beszédére Zichy János gróf igen meleg szavakban válaszolt. Majd az ifjúság ebédhez ült, miközben a miniszter megjelent és több ifjút megszólított.

Délben két órakor a püspöki várban diszebéd volt a megjelent notabilitások tiszteletére. Széchenyi Miklós gróf püspök a kultuszminisztert köszöntötte föl, a miniszter és a főpát pedig a püspökre mondták felköszöntőt. A kultuszminiszter nárai Szabó Sándor államtitkárral, Váradi L. Árpád püspökkel és Kollányi Ferenc prelátussal a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

Vilmos császár Magyarországon.

Budapest, szept. 19.

Vilmos császár ma reggel vadászott utólagára Frigyes királyi herceg bélyei vadászterületén, s délután különvonattal Barcon és Bécs-ujhelyen át Bécsbe utazott. A tegnapi napot is vadászszenvédeye kielégítésére fordította. Hajnalban ment vadászni és délután újból cserkészni ment. Fáradsága eredményes is volt, mert a bélyei uradalmak vadban dus rengetegekben négy pompás szarvas ejtett el. Vasárnap délben a karapancsai vadászcastélyban ünnepi bucsuebéd volt, a melyen azonban ezúttal csupán a császár és kísérete vett részt. A helyi előkelőségek, a kik más alkalmakkor hivatalosak voltak, ezúttal a kolerajárvány folytán nem kaptak meghívót. A német császár itt tartózkodásának utolsó két napjáról, valamint elutazásáról a következő táviratokat kaptuk:

A császár vadászata.

Bezdan, szept. 19.

A német császár négy napi vadászata ma befejeződött. Az eredmény mennyiség tekintetében mögötte van az 1898. 1896. és 1903-iknak, de e hiányt pótolja a területekre került szarvasok elsőrendű minősége. Három köztük valóságos díszpéldány. Ezeket a császár kívánságára preparálják s azután Berlinbe szállítják. Az egyiket — hír szerint — holnap Bécsbe küldik, hogy a vadászati kiállításon Frigyes királyi herceg pavillonjában már szerdára, a mikor a császár Bécsben lesz, közszemlén lehessen.

Mohács, szept. 19.

Vilmos német császár tegnap is katonai pontossággal hajnali négy órakor indult cserkészetre. Kíséretében Dokupil Adolf uradalmi erdőfelügyelő volt, a kivel a blazovicai erdőrezsben cserkészett. A császárnak a vadászszerecsé ismét kedvezett és sikerült neki két pompás szarvas teríteni, az egyik 20 aggancsos, a másik 14 aggancsos volt. A remek példányok láttára a felséget valóságos vadászláz fogta el és jókedvvel tért vissza a vadászcastélyba. Dél előtt kilenc órakor a régi vadászcastély kápolnájában Kirschaneck Ödön kisköszegi plébános szentmisét mondott, a melyen Frigyes királyi herceg és családja vettek részt. Tizenegy órakor az új vadászcastély előtt fölállított sátorban Tomka györki ev. lelkész

tartott istentiszteletet, a melyen a császár egész kíséretével és Frigyes királyi herceg is részt vett. Az ev. lelkész mélyen megható ünnepi beszédet mondott és az énekek is rendkívül tetszetek a császárnak.

A császár vasárnap az istentisztelet meghallgatása után dolgozószobájába ment s a császárnénak, királyunknak, a német kancellárnak és a bécsi nagykövetnek hosszú táviratokat küldött. Ezután a császár a vadászterület egyes részeit és a sokác lakosság festői viseletét feltűntető képes levelezőlapokat küldött nevének, gyermekeinek és néhány rokonának.

A vasárnapi ünnepi ebédre senkit sem hívtak meg, pedig eddig minden alkalommal meghívták Baranya vármegye főispánját és alispánját a császári vadászatok alatt az udvari ebédre. Ezúttal az ebédken csupán a császár és a kíséretében levő előkelőségek vettek részt. Az intézkedés a kolerára való tekintettel történt. Ebéd után a császár rövid pihenőt tartott és délután ismét cserkészni ment. Ez alkalommal Fönnigsberger főerdész kísérte. A császár egy hatalmas tizenkétágú agancsral bíró szarvasra két lövést tett, melyek mindegyike talált, de csak a második lövésre rogyott össze a hatalmas állat. A császár nagy öröme később megkerült a szombaton megsebzett szarvasok egyike is.

Vasárnap este megismételték a szombaton tartott népnünnepet. A császár hosszú ideig gyönyörködött a festői csoportokban. A szerbeknél az aranyhímzéssel gazdagon megrakott ing, a csillogó albanyszerű öv és a drága rojtokkal szegett prégácsa (kötény), a virággal és gyönggyel díszített fejék és a 10, 20 koronás arannyal egybevont nyakék kötötték le érdeklődését. A szerbek és a sokácok a kolót járták. A császár élénken érdeklődött a monostorszei tamburások iránt, a kiknek zenéje mellett hét évvel ezelőtt egész éjjelen át mulatott a köriserdei kastélyban. Akkor történt, hogy a fejedelem néhai Rudolf trónörökösnek *Édes anyám ne sírasson* című nótáját játszatta, miközben a karjára támaszkodva teli érzéssel füttyülte a bus melodiót. A tamburás-zenekar azóta fölsozlott, mert a vezetője ipari foglalkozás után nézett. Izabella királyi hercegasszony vasárnap is készítettett fényképfelvételeket pazar fényű reflektor világításnál. A német császár vasárnap is későn feküdt le és sokáig nézegette a sokácok táncát. A vasárnap folyamán összesen négy remek szarvas került területekre. Ma, hétfőn reggel egy erős 16 agancsost sebzett meg a császár. A szarvas elmenekült ugyan, de sebesülése oly súlyos, hogy valószínűen ma még meg fog kerülni. Üldözésére Dokupil Adolf erdőfelügyelő indult el vadászvaival.

Ma délután is vadászott a császár és csak este hét órakor tért vissza a kastélyba. Egy félóra mulva a császár elutazott.

Epizódok a vadászatról.

Mohács, szept. 19.

(Saját tudósítónktól.) Vilmos császárt első este egy kis baleset érte cserkészés közben. Egy a császártól alig kétszáz lépésnyire levő hatalmas szarvas bögött, de a rétre csak egy 25—30 méter széles pocsolján és nád falon át lehetett jutni. A hosszasan elnyuló pocsolja megkerülése sok időbe került volna, a császár tehát biztatta a kocsiist és a vadászt, hogy csak vágjanak neki, hiszen kocsi-csapás is víz rajta keresztül. Az engedelmes lovcskák óvatosan bele is mentek, de csakhamar hasig elmerültek az iszapban. A kocsi és a vadász leszállt a kocsirol, pokrócot terítették a lovak elé, aztán nagynehezen fölemelték őket, persze ki kellett fogni előbb. Majd fadarabokat dugtak a kerekék alá, köteleket kötöttek a rud végére s nagy ügyvelbajjal kihúzták a kocsi is a szárazra. A császár nevetett a baleseten, s csak akkor boszankodott, mikor megtudta, hogy a szarvas a nagy munka közben elment másfelé, tehát hiába volt az egész.

Mulatságos félreértés is történt. A vadászterületen portyázó csendőröknek szigoruan meghagyták, hogy különösen külföldiekre, s legkivált urfélékre ügyeljenek, mert azok közt vannak az anarkisták és a — riporterek. A csendőrök szombaton az erdőben találkoztak egy elegáns urral, a ki szemmeláthatóan el akarta őket kerülni. Elfogták és az elég messze lakó csendőrhadnagy elé vitték. A hadnagy tudott németül s így megértette, hogy az elfogott ur — a császár fodrásza. Azt mondotta, azért akart a csendőrök elől kitérni, mert neki is megtiltották,

hogy az erdőben sétáljon. A hadnagy telefonált a vadászkastélyba s onnan azt felelték, hogy valóban eltűnt a fodrász. Erre azután a hadnagy a rendelkezésére álló uradalmi kocsin hazaküldte az *anarkistát*, ki miatt már nagyon aggódtak Karapancsán.

A vadászat nagy munkát ad az ügybuzgó vadászszemélyzetnek. A legnehezebb munka a rosszul talált szarvasok megkeresése. A szarvas ilyenkor átuszik a Dunaágon, tavon és mocsáron, a víz lemossa a vért, a sebet betömi az iszap, a csapást más szarvasok összetiporják. A magas, megdőlt, folyón-dárral befutott nád közt fullasztó hőség van, levegő nem járja, látni csak lépésnyire lehet. A tavakat ritkán lehet elkerülni és ez sok időt is kíván, tehát kilométereken keresztül tüskén-bokron, vizen át követni kell a csapást. A derék erdész derékig vízben gázol, a kutya már alig bírja a keresést, az ember kezét, a kutya orrát véresre vagdalta a nád. Megint egy tavon kell átmenni, a kutya nem tud uszni a hinárban, úgy kell átvinni ölben a nehéz állatot. Annál nagyobb az öröm, ha végül több órai fáradság árán mégis megtalálják az időközben kimult vadat, vagy legalább sikerül a kegyelem-lövést megadni neki.

A császár elutazása.

Mohács, szept. 19.

Vilmos császár ma délután bucsuzott a karapancsai rengetegtől. *Ambros* vadászmester vezette a darási rétre. A cserkészet, a melyen *Izabella* kir. hercegnő is részt vett, ez alkalommal nem járt eredménnyel. A császár által 14-én megsebzett szarvas a kir. hercegnő lelőtte. Ez volt a legerősebb példány valamennyi elejtett szarvas között, hatalmas, 16 agancsos csodapéldány. Zomborból rendelték fényképezést, a ki holnap fog fölvetelt készíteni a gyönyörű szarvasról, melyhez hasonló szép példány évtizedek óta nem került terítékre.

Elutazása előtt a császár *Frigyes* kir. herceg, kíséretének és hivatalnokainak számos tagját kitüntetésekben részesítette. *Saint Quentin Bigot* Antal gróf főudvarmesternek a vörös sasrend I. osztályát, *Cappi* gróf kamarai elüljárónak a porosz koronarend II. osztályát, *Höcker* Ágoston hercegi uradalmi főfelügyelőnek, *Ambros* vadászmesternek, *Sárkány* főmérnöknek a vörös sasrend IV. osztályát, *Dokunil* Adolf uradalmi erdőfelügyelőnek, *Mayer* Emil jószágkormányzóknak a vörös sasrend III. osztályát, *Pfenningsberger* erdőmesternek és *Jobb* udvari titkárnak a porosz koronarend IV. osztályát adományozta.

Este hét órakor a vadászkastély előtt előállottak az udvari fogatok, melyeknek hosszú sora vitte a császárt, *Frigyes* kir. herceget és családját, valamint a császár kíséretét és az uradalom főtisztjait a Prokop-fok mellett lévő kikötőhöz, a hol a császár *Frigyes* kir. herceg és családja, valamint a császár kísérete, ugyancsak az uradalmi főfelügyelő és jószágkormányzó az ott várakozó *Taussig* hajóra szállottak, mely ezután mindjárt elindult. Az estebédet a hajón fogyasztották el. Az udvari ebédet tizenhatan vették részt.

Néhány perccel féltíz óra előtt Kiskőszegre ért a gőzös, a hol nagyszámu közönség várta a császár érkezését. A rendőri hatóság most is elzárta a közönséget és senkit sem bocsátottak a hajó közelébe. Pontban féltíz órakor *Marx* államvasuti elnökgazgató jelentette a császárnak, hogy az udvari vonat indulásra készen áll. A császár többszörösen köszönetet mondott *Frigyes* kir. hercegnek és *Izabella* kir. hercegnőnek a szíves vendéglátásért. Elbucsuzván vendéglátóitól, kíséretével az udvari vonatba szállt, a mely erre elindult. A Duna-drávavölgyi vonalon Pélmónostorra érve az udvari vonat lokomotívot cserélt és öt percnyi időzés után Pécs felé robogott. Az udvari kocsi ablakai mind le voltak függönyözve. Magyarboly táján a császár háló-kocsijába vonult vissza s nyugalomra tért.

Frigyes kir. herceg családjával a *Taussig* hajón folytatta útját Budapestre, a honnét holnap délután különvonatot Bécsbe utazik.

Vilmos-huszárok a német császárnál.

Debrecenből írják nekünk: Abból az alkalomból, hogy Vilmos német császár huszonöt esztendő óta tulajdonosa a 7. huszárezrednek, az ezred tisztikara küldöttséggel tiszteleg Bécsben a német csá-

szár előtt. Hétfőn utazott Bécsbe *Schönberger* Brunó báró ezredparancsnok, jobbházi *Dörgy* László százados és *Kunze* Gusztáv főhadnagy, a kik az ezred hódolatát tolmácsolják Vilmos császár előtt. A küldöttség gyönyörű iniciálékkal diszitett üdvözlő feliratot és egy remek diszkardot fog átnyújtani a császárnak. A küldöttség tagjait meghívták arra az udvari ebédre is, melyet Vilmos császár tiszteletére adnak.

Roosevelt politikai programja.

Newyork, szept. 5.

Az Északamerikai Egyesült-Államok életében, *Roosevelt* Tivadar véleménye szerint, most lépett föl a harmadik nagy krízis. Az első volt az Unió megszületése, a második az Északnak a Dél ellen való harca, a harmadik pedig, a mostani: a nagytőkének az a kísérlete, hogy az Egyesült-Államokban megteremtse a pénz-oligarkitát.

Történelmi nevezetességű helyen, a hol *Brown* John legelőbb kezdett sereget gyűjteni a rabszolgák fölszabadítására: Kanasz államnak *Oszavatomic* nevű városában üzenté meg *Roosevelt* legújabbán a háborút a *tőke külön jogai ellen*. Nem ez az első eset, tudjuk, hogy *Roosevelt* külön jogok, privilégiumok ellen szónokol; a volt elnök egész politikai pályáját jellemzi az az elszánt és sokszor vakmerő küzdelem, a melyet bizonyos osztályoknak külön jogokra való törekvése ellen folytatott, de eddig nem adott még olyan határozott alakot a programjának, mint abban a beszédben, a melyről most szólunk.

A beszédből kivesszük a vezérgondolatokat, a melyek világos képét adják a volt (s bizonyára még leendő) elnök szociális harci programjának. Az elnök követelései ezek:

Teljes nyilvánosság a részvénytársaságok minden ügyében.

Államszövetségi felügyelet mindazoknál a vállalatoknál, a melyeknek üzeme nem szorítkozik egyetlen állam területére.

A vasutak pénzügyi kezelésének szigorú ellenőrzése, különösen a személy- és árutarifa dolgában. Ebben a dologban a vasútvonalak fizikai tulajdonságait különös figyelemre kell méltatni.

Olyan vállalatokat, a melyek az élethez szükséges áruk készítésével vagy elárulásával foglalkoznak, szövetségi felügyelet alá kell helyezni.

Felügyelőbizottsági tagok és a részvénytársaságok más vezető személyiségei legyenek személyükkel felelősek a vállalat törvénytársaságaiért.

Az államközi kereskedelmi bizottság (Interstate Commerce Commission) és a Testületi Hivatal (Bureau of Corporation) hatáskörét szélesíteni kell.

Tarifa-bizottságot kell alakítani szakértők-ből, a kik időnkint javaslatot tegyenek a vámtarifa megváltoztatására. A változtatást csak e bizottság javaslata alapján lehessen eszközölni, de egyszerre csakis egy fejezetet lehet módosítani.

Kimerítő tanácskozást kell tartani az amerikai pénzügyi törvények hatásától s törvényeket alkotni pénzügyi válságok elhárítására.

Eros haditengerészet és szárazföldi hadsereg kell, hogy a világ tiszteletben tartsa Amerikát.

Gondoskodni kell az állam természetes gazdasági forrásairól, olyképpen azonban, hogy az észszerű kiaknázásnak semmi akadályt se vessenek útjába.

Ki kell bővíteni a földművelésügyi kormány hatáskörét; új mezőgazdasági főiskolákat és kísérleti állomásokat kell berendezni.

Új munkásvédő törvények kellenek, a nők és gyermekek ipari munkájának szigorúbb ellenőrzése, ipari balesetek elhárítása.

A politikai jelölteknek a párt tagjai által való közvetlen kijelölése, a most uralkodó delegációs- és konvent-rendszer korlátozásával.

A pártoknak a választási alaphoz való hozzájárulását nyilvánosságra kell hozni, az adakozók s az adományozott összeg megemlítésével, de nem választás után, mint eddig, hanem választás előtt.

Ujabb rendszabályok kellenek a törvényhozó testületeknek a trösztöktől való befolyásolása ellen.

Intézkedések kellenek, a melyek több jogot biztosítanak a népek a törvényhozás befolyásolására s a közhivatalok betöltésére.

Ez a program részben már *Roosevelt* elnöki üzeneteiből és beszédeiből ismeretes, de így rendszerbe szedve és kiélezve mégis egészen újszerűen hatnak az egyes tételek. Az *Oszavatomic*ben elmondott beszéd igen vegyes hatást tett az amerikai sajtóra. A konzervatív sajtó radikális követeléseit támadja *Roosevelt*-t, a republikánusok pedig azért, mivel az állam hatalmának növelését követeli. *Uj nacionalizmusnak* nevezi *Roosevelt* a külön jogok ellen

indított harcot s az új nacionalizmus az államhatalomban látja a közjó legelső védelmezőjét s azt követeli, hogy a bíróságok a magánvagyonnál nagyobb védelemben részesítsék a közjót.

A kolera.

Budapest, szept. 19.

A bakteriológiai vizsgálat eddig három *koleraesetet* mutatott ki a fővárosban. Mind a három beteg hajósemer. Kettő már meghalt, a harmadik még él. Gyanus beteget vasárnap hármat vittek be a járványkórházba és pedig egy munkást a soroksári-uti jéggyárból és két orosz-lengyel zsidót. Ma két gyanus ember került a kórházba; az egyik egy kocsi a Soroksári-utról és egy munkás a budajlakai téglagyárból. Ezekről még nem állapították meg, hogy mi a bajuk. A jelentésekből következtelve egyelőre csak a budajlakai munkásra alapos a kolera gyanuja. Erről az emberről ugyanis a hatósági orvos azt mondta, hogy kolerában betegedett meg és a szerencsétlen ember a járványkórházba való szállítás közben meg is halt. A kórház boncolótermébe szállították. Mind-ezeket a gyanus eseteket természetesen még alaposan meg fogják vizsgálni.

A vidékről sűrűbben érkeznek a kétségtelenül kolerás és a gyanus esetekről szóló jelentések. Igen komoly a helyzet Mohácson és környékén, a hol, sajnos, szaporán követik egymást a koleraesetek. Arra az elterjedt hírre vonatkozóan, hogy a kolera fészke a Dunagőzhajós-Társaság szenttelepén van, a nevezett társaság ezt közli:

A kolera gyanus tünetek között megbetegedett szénmunkások, névszerint *Alubert* Istvánné, *Vinkovics* Antal, *Kender* József és *Krani* Mátyás nem a társaság, hanem *Krausz* Zsigmond vállalkozó alkalmazottai, s azok a mohácsi járás főszolgabírájának szeptember 15-ről kelt 5134. számú átirata értelmében munkáslakásaikban betegedtek meg, és innen szállították őket a járványkórházba. A megnevezettek kívül Mohácson megbetegedett és meghalt kolera gyanus egyének előbb említettekkel érintkezésben nem voltak és a szenttelepen meg sem fordultak. Ama híresztelés tehát, hogy a társaság mohácsi szenttelepén bárki kolera gyanus tünetek között megbetegedett volna, teljesen alaptalan.

A belügyminisztériumnak az eddig befejezett bakteriológiai vizsgálat eredményéről szóló mai jelentése a Budapesten konstataált három koleraesetről még nem szól. A jelentés ezt mondja:

A mai napig 44 bakteriológiai vizsgálat eredménye ismeretes. E közül 24 esetben megállapították az ázsiai kolera, husz esetben megállapították, hogy az illető megbetegedés nem volt ázsiai kolera. E statisztikában benfoglaltatik a következő két mai jelentés: *Trintner* Jánosné (Nagynvárád) esetében megállapították az ázsiai kolera, *Babalai* Pávelné (*Bogdánszovárhegy*) betegsége nem volt ázsiai kolera.

A fővárosban már megállapított három esettel együtt tehát eddig huszonhét ázsiai koleraeset történt.

A belügyminiszter ma hosszabb rendeletet adott ki a dunai forgalom ellenőrzése dolgában. A rendeletben gondoskodás történik arról is, hogy a hajózás évadjának befejeztével a hajószemélyzet téli szállására el ne hurcolhassa a veszedelmet.

A dunai forgalom ellenőrzése.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök mint belügyminiszter a dunamenti vármegyék alispánjaihoz és az illető vármegyék területén fekvő törvényhatósági jogu városok polgármestereihez, valamint Budapest székesfőváros polgármesteréhez, a székesfővárosi államrendőrség főkapitányához és az érdekelt dunai hajóstársaságokhoz a mai napon az alábbi rendeletet intézte:

Mint hogy a folyó évi augusztus hónap 25-ike óta a mai napig előfordult kolera gyanus megbetegedések kivétel nélkül mind a dunamenti vármegyék, illetve városok területén léptek föl, minthogy továbbá a kolera gyanus megbetegedések csaknem kivétel nélkül a dunai hajósok, illetőleg a Dunán a teheráruforgalmat közvetítő hajók (uszályok) személyzete körében észleltettek és így alig lehet kétség az iránt, hogy vagy a Duna vize, vagy pedig a dunai hajók (uszályok) személyzete lett megfertőzve, a fertőzés tovaterjedésének megállítására érdekében a vezetésre bízott belügyminisztérium részéről az országos közegészségügyi tanács e hónap 15-én tartott ülésében ismertett és ott helyesléssel fogadott javaslatok alapján a következő intézkedéseket lépte-